

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, Kiglyó utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

A század végén.

Egész Európa fegyverben áll. A jó barátságban lévő nemzetek bizalmatlanul tekintenek egymásra, mert nem tudják a holnap fordulata minő helyzetet teremt, s nem fognak-e ellenség gyanánt szemben állani azok, a kik ma jóbarátoknak tartják magukat? Az ellenségek pedig farkasszemet néznek, hajókat szerelnek, katonaságot mozgósítanak a határ felé. Senki sem tudja, mit hoznak a legközelebbi napok, békét-e vagy háborút? Régi vágyak, régi gyűlölködések forrongnak egyes nemzetekben, s csakis a modern fegyverek rettenetessége, a melyek fokozzák a háboru borzalmaikat, s talán a háboru kimenetelének bizonytalansága tartotta eddig is vissza az európai nagy háborút, a melytől mindenki retteg s a melyet a legtöbb ember mégis óhajt. Ebben az ellentmondásban van benne a század végének kritikája. Az emberek ki-merültek s a végsőig elkecserekedtek, nincs közös eszme, mely valamennyiünket lelkesítene, a keresztény hit varázserejét megbénította a század liberális irányzata, a mely míg az emberiségnek tavaszébredést ígért merre a pestises lehelletével végig vonult a nemes eszméknek nagy temetője lett.

Európa lázban van s fegyverben áll. A háboru réme tűnik fel a láthatáron s megjelennek a gondolkodó emberek előtt a csatamezőkön elhullott s nyomorékká lett százazrek borzalmas alakjai. És az

emberek remegve gondolnak a háborura, de reménykedve is. A borzasztó vihar, mely egy Európai háboru képében végig vonulna felettünk, rettenetes lehet, de kívánatos is. Talán jobb lesz azután, — így vigasztalják magukat a kétségbeesettek, — mert rosszabb már nem lehet.

Ez a vén Európa nemzetjeinek legnagyobb részében a hangulat; ez termett abból a magból, a melyet az igaz vallásosság s a keresztény szeretet helyén a liberalizmus elvetett. Szomorú, kétségbeesett lelkű emberekkel találkozunk ma mindenfelé. A vallástalanság borzasztó betegségekben kiaszott lelkű emberek, a helyzet kétségbeesése közül nem látnak ember ésszel kigazólást s a felső hatalom létezésében, Isten végtelen jóságában nem hisznek. Ismeretlen előttük az istenfélő ember áhíthatos nite, buzgó reménysége, a mely a legnehezebb körülmények között is megvigasztal; a mely a remény ragyogó derűjével aranyozza be a sorsüldözöttnek is lelkét, s ott is épségben tartja a nemes érzelmeket s az életkedvet, a hol a liberalizmus vallástalanságában tévelygő sötét kétségbeeséssel mindent elveszteknek tart

Ez Európa századvégi embereinek lelkiállapota, a melynek terhet sehol sem érezik oly nagyon, mint nálunk, a hol éppen most végzi legjavában romboló munkáját a liberalizmus. Más országokban a járvány első idején tul vannak, s a legtöbb helyen már javuló félben vannak az

állapotok. Az emberek felocsudnak a má-morból s visszatérnek a vallásosság elhagyott ösvényére. Ki hinné, hogy a modern erkölcstelenség fő fészkeében Párisban is fellendülőben van a hitélet? Pedig tanulhatnánk tőlük. A montmartrei togadalmi templomban minden éjjel folyik a leg-szentségesebb Sziv imádása s egyedül a múlt évben 18 ezer férfi végezte az éjjeli örökimádást. A francziák is beteltek már a vallástalansággal, csak mi rohanunk eszeveszetteen lefelé a lejtőn a modern jel-szavakkal, majmolva a liberalizmusból már kiábrándult nemzeteket.

Fokozza helyzetünk kétségbeesítő voltát közéletünk erkölcstelensége.

Roszzak, erkölcstelenekek voltak ezelőtt is közállapotaink, de mióta a liberalizmus karjai ölelnek át, azóta valóságos ázsiai állapotok között élünk. A törvényeket eltiporják még azok is, a kiknek kötelességük volna azt megvédeni. Közigazgatási hatóságainkról nem is szólunk, hiszen azokat nem tartja senki egyébbnek, mint a kormány zsoldosainak, a kik mindenre felhasználhatók kormányunk által és működésüket soha nem irányítja a törvény, hanem a pártpolitika. A községek és városok lakossága elnyomottakból és protezsáltakból áll. Ha a kormány engedelmes támogatója volt, — minden ügyes-bajos dolgában biztosan számíthat a közigazgatási tisztviselők jóindulatára, a ki pedig független gondolkozásu s elveinek mond-

A viszontlátás.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tározója. —

Írta: **Medák Erzsi.**

Lassan, beszélgetve haladtak végig a dülő buzatáblák között. A már félig ért kalászkok nehézkesen hajlongtak és sárga, rózsaszínes fejeiken szivárványszerűen tört meg a nap. Az egész úgy nézett ki, mint egy hatalmas arany tó, a mely a fény és ragyogás minden színében váltakozik.

Az ifju ember szemei, a melyek egy pillanatilgyönyörködve nézték a nap sugarak játékát, megkápráztak egy pillanatra.

Egy percze a leány is megállott, a magas, szöke leány és ünfeledten nézte a szikrázó kalászkokat.

Azután csendes, egyhangu lépésekkel andalgott tovább. Utközben letépett egy-két szál buzavirágot, és arczán csendes fájdalom tükrözölött, a mint ismét körültekintett a tájon.

A fiatal-ember fokozódó lelkesüléssel nézett sugar, gyászos alakja után, a mely a sziporkázó kalászokra árnyékot vetett. Csendes, borongó árnyékot, szelidebbet annál az árnyéknál, a mely szívében sötétlett.

Egész alakján csak szöke hajának ragyogása illett be ebbe a derült környezetbe, — hanem ez igazán beillett. A fiatal ember hosszasan elmézte tökéletes, plasztikus alakját, a mely finoman, büszkén vált ki a forró sugarak közül. Azután utána sietett.

— Tudja-e, Ilus, — kérdezte tőle, — hogy holnap már elutazom?

A leány igenlőleg bölintott formás fejével.

— Tudom, — mondta azután csendes hangon.

A fiatal-ember melegen nézett reá. Azután határozott hangon azt mondta a leánynak:

— Akkor nem fogja különönsnek találni, ha most akarok tisztába lenni dolgaimmal. Azt akarom tudni, ilus, hogy — a gyászév elteltével — akar-e a feleségem lenni?

A leány nem ütközött meg ezen a komoly kérdésen. Tudta, hogy ezt előbb-utóbb megkérdi tőle a fiatal-ember.

Eppen azért ő is hatott, csengő hangon adta meg a választ, mikor odanyújtotta formás kezét a fiatal-embernek és azt mondta:

— Akarok! . . .

A fiatal-ember hűvvel csókolta meg a kezét és őszinte melegséggel nézett fel a leány bizalomteljes, komoly arczára.

Másnap azután elutazott. Az újján ott ragyogott a fényes karika, a leány tiszta szerelmének a jelképe. Azzal a boldo; tudattal ült a kocsjába, hogy ez a tiszta, nemes fény összekötő sugár lesz közöttük az alatt az egy év alatt, a mi még elválasztja a boldogságtól.

A leány meg, az árva, szülők nélkül maradt szomorú lány türelmesen várta a gyászév leteltét. Néha oda borult Virágné vállára és úgy beszélgettek Ernőről. — Az öreg asszony nagyon szerette a leányt. Ugy vigyázott reá, mint a kis gyermekre. Hiszen a fiának az utolsó szava is az volt:

— Édes jó anyám, aztán vigyázzon Ilusra! E nélkül az intés nélkül is vigyázott volna, hát még így! . . .

— Milyen jó gyermek vagy te Ilus, — mondta sokszor Virágné, — hogy eljössz hozzám és felvidítol egy kicsit. Nem is tudom, mi lesz velem, ha te is elmegy . . .

Ilyenkor olyan szépen tudta kérni a leány az öreg asszonyt:

— Tessék velünk jönni . . .

— Messze ut volna az nekem, — sóhajtott rá rendszeren Virágné. — Aztán meg nem is akarok a terhetekre lenni.

Hogy el is tudott a leány tervezgetni az öreg asszonynyal. Szinte jobban is szerette a tulajdon nagynénjénél.

A levelek meg, azok a boldogságot ígérő levelek rendszeren jöttek egy ideig. Azután is rendszeren jöttek. Csakhogy a leánynak úgy tetszett, hogy nem a régi, hűséges sziv írja azokat. Maga se vette észre, pedig úgy volt, hogy ő sincs már a régi bizalommal a völegénye iránt. Mintha egy láthatatlan, szentségtörő kéz kitépte volna mindkettőjük szívéből a reményt és a hitet.

Az idő meg csak haladt.

A tüzes, égető nyárnak már nyoma sem volt és a beteges, elszápadt levelek halálra vállva hulltak le a fákról.

A leány unalmas, szomorú arccal nézte az ifjuságot túlhaladó, erejét vesztő természetet. Azután valami csendes fájdalom mehezült bohókás, fiatal szívére. Ugy fájt a lelkének minden, még a saját fiatalága is. Szerette magát illu-

Mai lapunk 8 oldal.

hatjuk merész harciosa, ha a kormány ellenzékét támogatja, úgy legyen százsorosan óvatosa, nehogy valami ügye akadjon a nagyhatalmu közigazgatási hatóságokkal, mert ellehet készülve, hogy megsanyargatják elveit minden formon. Így érvényesül a pártpolitika minden legkisebb dologban is.

A kormány azonkívül, hogy a legutóbbi választásokat erőszakkal vitte keresztül, most hatalmában elbizkoskva bosszúhadjáratot vezet a vármegyék, városok és egyes emberek ellen. Az országot megakarja puhítani a jövő választásokra, lehetetlenné akar tenni minden ellenzékét. Udvarhely megyében az alispánt, Egerben a város polgárait üldözi, Székesfehérvárt pedig a honvéd kerületi parancsnokság elvitelével fenyegeti. És így megy ez az egész országban.

A legutóbbi idők azonban még egy igen szomorú jelenséget tárnak fel előttünk. Több mint egy éve tart a keresztény sajtó üldözése. A keresztény lapok munkásait árgus szemekkel őrzik a királyi ügyészségek, a kik egymásután indítják meg ellenök a sajtópöröket. Egyik keresztény hirlapíró a másik követi. Az esküdtszékek, mint megannyi véstörvényszék majdnem permanens, hogy az ügyészségek kiürthassák a sajtóból a keresztény szellemet. Egymásután hurcolják börtönbe azokat, a kik a vallás és a vallásos erkölcs védelmére kelnek, de a Goldstein Számik szabadon gunyolhatják, sérthetik a katolikusok vallásos érzelmeit, s az erkölcstelen üzemeket nem akarják látni az ügyészség emberei. Innen van aztán a folytonos elzárás s az erkölcstelenségnek mint egy beteges epidémiának rohamos terjedése. Azt a keresztény hirlapíró, aki a vallás és erkölcsiség védelmében erősebb kifejezést mer használni börtönbe vetik; de lehunyt szemekkel nézik a fővárosi titkos légyottokra beren-

dezett fényes lakásokat. A hol gyermek-lányok, becsületes polgárok feleségei buknak el, a liberálisizmussal felfalálta szabadszerelmek karjaiban. Naponta olvasunk börtönre vetett keresztény hirlapírókról, de keritőnk szabadon törhetnek az ártatlanság s a családi szentély ellen. A törvény nem üldözi őket.

Ez a század végének legnagyobb bűne. Nem bízhatunk már az igazságszolgáltatásban sem. Ez az a legkétségbeesettebb! Eddig az igazságszolgáltatás pártatlanságába vetett hit volt legerősebb támaszunk. Az utóbb idők eseményei azonban meggyőzték arról, hogy többé már abban sem bízhatunk.

A század végén a kétségbeesett vén Európának nincs nyomorultabb nemzete mint mi vagyunk. A megpróbáltatások napjai nagyon súlyos terheket rónak vállainkra. Elbirjuk-e? nem roskadunk-e meg alatta?

— Az egri érsek pásztorlevele. *Sa-massa* egri érsek nagyböjti főpásztori levele a hazafiságról szól. A hazafiságot — ugymond — minden művelt nemzet magas becsben tartotta, dicsőítve ünnepelte mindenkor. De napjainkban oly jelentőségre emelkedett az, hogy a sokaság felfogása szerint nemcsak a legelső erény, de ugyszólván mindannyianak összefoglalata: noha gyakran hamis fogalmak által annyira elhomályosul, hogy megszűnik lenni igazi erény s a legveszedelmesebb tévedések egyikévé fajul. Ki is tagadhatná, hogy a leggonoszabb indulatok, nyílt igaztalanságok, a féktelen uralmi vágy, a korlátlan hatalmi versengés, a jogszolgáltatás hűtlen kezelése, a törvények csalárd kijátszása, gyűlöletes pártoskodás, a szabadságnak, a jogegyenlőségnek önérdék-szülte elnyomása, sőt a legkülönfélébb kegyetlenkedések nem egyszer a hazafiság tetszetős címével állozva pusztítják a társadalom alap-erősségeit? Am a visszaélések daczára is — melyektől a legszentebb ügy sincs megóva — a hazaszeretet kétségkívül mégis a legensége-sőbb, az igaz férfúnak egyik legszebb tulaj-dona. Ily férfú előtt nincs is fontosabb köte-lelesség, mint hogy mennél fényesebb s meggyő-

zőbb tanúságát és bizonyosságát adja hazafisá-gának. Meggyőződésém azért, hogy a papot is szent hivatása hű betöltésére annál fokozottabb buzgalom lelkesíti, mennél inkább áthatja a tudat, hogy ezáltal egyszersmind honszerete-téről tesz mindennél fényesebb bizonyosságot. És meggyőződésém, hogy hazájá iránti köte-lelességét az a pap rója le igazán, ki papi és lelkipásztori hivatásának mindenben lelkiismeretesen megfelel; hogy állásunkhoz ez a legmértöbb, a hazafiságnak ez a legfőbbeségebb megnyilatko-zása. Szól ezután arról, hogy a vallás nem-csak a köznépek szükségese, hanem a művelt-ség minden fokozatán levő embernek és így végzi a levelet: Ha megmenteni akarjuk, mit az idők gonosz szelleme még le nem sorvasz-tott: megvetve a földi hiúságok hajhaszatát, lerázva a tétlen közönnyt, nem ingadozva Krisz-tus és Belial között, csak Isten és Jézus Krisz-tus ügyét, hivatásunk költenit tartuk szem-ünk előtt; és elhárítva, erős lélekkel leküzdve minden akadályt, melyet akár a rosszra törő nép lázongása, akár a szarnokság erőszakos-sága utunkba vethetne: egész valónkat, ha kell, életünk odaadásával is, fonszagos rendeltetésünknek áldozzuk. Isten kegyelmével ekkép bekövetkez-hetik, hogy a háborgó hullámok lecsillapulnak, az óhajtott béke nyugalma visszatér. Remél-jünk boldogabb idöket, de viseljük el bátran a megpróbáltatásokat. Az égen csüggjön szemünk: hisz a legnagyobb emberi dicsőség is korlátolt s nemcsak nem örökké tartó, de nem is állandó; az ember elmúltával elmúlik s az utókor fele-dése végképpen kioltja.

— A sajtó üldözése. A napokban hirdet-ték ki a budapesti itélő tábla ítéletét, mely *Ince*dy Lászlót a „Magyarország” szerkesztő-jét 3 havi fogságra ítélte, mert három diplomá-cziai okmányt közölt. Az ítélet általános feltü-nést keltett s most javjeszékel a liberális sajtó, hogy üldözik a hirlapírókat. Lám, lám! Annak idején, midőn kizárólag csak a keresztény sajtó üldöztek egyetlen szavuk sem volt a sajtóza-badság védelmére. Majd beteljesedik egyszer még egészen az a régi közmondás „a ki más-nak vermet és, maga esik bele.“ Mi már hozzá-szoktunk az üldözéshez és igen jó, hogyha az eddig kárörvendő kollégáink is megérik a kor-mány kezének szulját.

— Kossuth indítványa. A szabadelvű párt mai értekezletére nagy számmal gyűltek egybe a párt tagjai, hogy megtudják, mi az ál-

ziókban ringatni. Látni vélte az ő kedves te-kintetű, szomorú arcú jó anyját. Az úgy félt mindig a fálevek hullásától. Kerekre nyílt szemekkel nézte a beteg fákat, a halálszínű természetet, és szép, átlátszó arcán rózsákat fakasztott a lán.

— Ez engemet is elvisz, — mondta elhaló hangon és összevonta finom szemöldökét. Ilyenkor ő a leány, odaborult arra az édes teremtsére és sirásra hajló hangon könnyör-gött neki:

— Edes mamáskám, ne beszélj így... Az pedig megölelte és olyan hangon, a hogy csak az anya tud beszélni a gyermeké-hez, azt mondta neki:

— Nyugodj bele majd kicsikém... Hanem az őz még sem vitte el a szép, lihegő asszonyt.

A tavasz vitte el... A virágoktól dagadó, napsugártól mámoros tavasz...

Itt megálltak a leánynak a gondolatai. Szomoruan nézet végig a fekete ruhán, a mely sötétnek, szomorúnak tünteti fel alakját. Az ujján még ott ragyogott az aranykarika, a boldogság, a bizalom azéles biztatásával.

Hanem a leány arca most már nem vi-dult fel a menyasszonyi gyűrű láttára. Egy szomorú, kételykedő mosoly vonult el a szája szélein és egy halk, visszafojtott sóhaj suhant ki hófehér fogai között.

Mikor aztán másnap elment Virágnéhoz és az szokása szerint megölelte és panaszkodni, hálálkodni kezdett, akkor a leány, arra a meg-szokott kérdésre: „Mi is lesz velem, ha te is elmegy?“ — Egy szokatlan szomorú mosoly kíséretében azt felelte:

— Ki tudja, hogy eltozog-e menni?... Virágné megdöbbenve nézett a leány so-szomoru szemé köré, aztán csaknem nehezeltő hangon azt kérdezte:

— Hát már nem szereted a fiamat?

— Én nagyon szeretem — felelte a leány határozottan.

— Akkor miért beszélsz így? A leány igyekezett nyugodtnak látszani. A hangja komoly volt, mikor szelid, csaknem kérő hangon azt felelte:

— A jövőbe nem láthatunk be kedves néni... Egy szer azután, csak nem jött levél Ernőtől. Várták napról-napra és csak nem jött.

A leány nem jajgatott rajta. Fei se hozta. Csak az arca lett még komolyabb, még szomorubb és a beszéde még csendesebb. Látszott rajta, hogy nagyon sokat busul, nagyon sokat töp-renkedik, hanem vasakarral titkolja.

Virágné semmi esetre sem vette ilyen nyugodtan a fia hallgatását. Órákig elüldögélt csendes sirdogálással egy helyben.

— Óh csak még egyszer látnám az én jó fiamat.

— Megtömjük látni — mondta Ilus, egy percze Virágnéra nézve. Hanem aztán elkapta fejét és hirtelen megtörülte a szemét.

Azután odaállott az ablakhoz és kinézett a mezőre. Apró szemű, hideg suhanással hullott az eső a fák ágaira, melyen már csak itt-ott lógott egy szine hagyott levél és az is úgy nézett ki, mintha le volna forrázva.

Ekkor jött be a szobaleány és egy levelet hozott.

Virágné boldog elragadtatással kiállt fel: — A fiam írta!

A leány elfehéřült arczval fordult meg és ott maradt állva. Még a szive verése is elállt.

Az öreg asszony meg reszkető kezekkel ránczigálta le a borítékot. Azután alig nézett a levélbe, nevetett, sirt és boldog érzelmében alig tudva mit csinál, elkezdett az ámuló leány-nak kiabálni:

— Ilus! Ernő haza jön, haza!...

A leány meg a szivére, a vadul dobogó, fiatal szivére szorította két fehér kezét és mint egy ujjongó viszhang ismételte ezt a szót:

— Haza!

Virág Ernőt nem a hűséges szive hozta haza, hanem a lázongó szive. Fiatal, — ugyszól-ván gyermek ember volt még — és sikos utra tévedt. Mikor a szabadság idő lejártával, jegy-gyűrűvel lépett a hivatalba, a könnyelmű, léha cimborák mosolygva gratuláltak neki. Egy-egy merészebb szava fú még sem tudta megállani a mosolygást szó nélkül és ingerkerkedni kezd-tek vele.

— No lesz is te belőled papucshős, de olyan!...

A másik már komolyabb volt és csak annyit kértett:

— Szép a menyasszonyod?

Erre a kérdésre Virág Ernő büszkén mu-tatta meg az Ilus arczképet.

— Nagyon szép — mondta aztán a barátja mikor jól megérezte — csak...

— Csak?...

— Nagyon szomorú — felelte az. — Az-után hozzá tette: Soha sem szerettem a szomorú leányokat.

— Most halt meg az anyja — mondta látható bosszankodással Virág Ernő.

lápontara helyezkedik a kormány *Kossuth Ferenchezek* a Ház holnapi ülésén megokolandó amaz indítványával szemben, mely az *1848-iki alkotmány létrejövetele s a szabadságharc félézázados évtordulójának nemzeti ünnepé avatását* kívánja. *Bánffy* br. miniszterelnök mindjárt az értekezlet elején megtette erre vonatkozó kijelentését, melyet a szabadelvű párt oszlopos tagjaival való előleges értekezések után a szerdai minisztertanácsban állapítottak meg. Erveinek elmondását a holnapi képviselőházi ülésre tartva fűnn, egyszerűen azt kérte a kormány nevében, hogy az indítvány *ne tűzessék ki érdemlegesen tárgyalásra*. Hozzátette azonban, hogy a jövő évi április 11-én levén félézázados évtordulója az 1848-iki törvények szentesítésének, gondoskodni fog a kormány a szentesítés ötvenedik évi fordulója megfelelő megünnepléséről s erre nézve annak idején előterjesztéssel fog járulni a Ház elé. Az értekezlet egyhangú helyesléssel tette magáévá a kérdésnek ekként való megoldását.

— **Az ország szégyene.** A míg nálunk a fejedés tengerébe merül lassanként a képviselő *Pulszky* Károly ügye, addig a külföld nem feledé el azt a megkárosítást, a melyet *Pulszky* nekik okozott. Mert tudvalevő dolog, hogy a kormány ugy oldotta meg a gordiuszi csomót, hogy elfogadta az érkezett műtárgyakat, de azoknak árát nem fizette ki. Így került aztán konfliktusba a külföldi műárosokkal, a kik egymásután pörlik most a kormányt. Ezen a réven került az ország szégyene a *Zukunft* című tekintélyes német folyóiratba, a hol *Selti* dr. hosszabb cikkben ismerteti a per előzményeit és végül igen kemény szavakkal illeti a magyarokat, kiket *megbízhatatlannak* nevez. — Így állítanak bennünket a külföldön pellengére kormányunk tehetetlensége és a párt-politikai korrupció miatt.

A liberalismus alapja.

Zord, kietlen a természet, lüktető ereje megdermedt a tagy bénító hatása alatt. Minden a mi élt, virult, illatozott megsemmisült, mint a hogy elenyézik minden mi szép s nemes volt az élet rideg önkényében.

A hó sűrű pelyhekben szállingózik alá, hogy tiszta fehérségével borítsa be a föld

— Árva! — kiáltották többen — hisz ez pompás! Kivált ha gazdag is!

— Ha szegény volna is szeretném! — mondta Ernő — és haragjában megránczolta a szemöldökét.

Hanem ez a hősies szerelem nem igen soká tartott. Ő maga is ugy találta, hogy jobban állana Ilusnak, ha egy kicsit vidámabb volna az arca. Bántotta az az egyhangú, komoly kifejezés, a mi sohasem tűnik el a szeméből. Aztán az jutott az észébe, hogy talán nem is szereti őtet ez a leány.

Ha pedig szereti, akkor mért nem vidámabb egy kicsit? . . .

Mindamellett még azt hitte, hogy nagyon szereti Ilust. Szívesen elgondolkozott róla, és örömmel gondolt arra az időre, a mikor utána mehet.

Minden meghívást visszautasított és a barátjai már egészen kifogtak rajta.

Egyszer aztán a házigazda hívta meg, még pedig olyan alakban, hogy nem utasította vissza.

Elment. Itt aztán a sok szép leány közt megismerkedett egygyel, a ki ugy felzavarta a régi szerelmét, mint a forgó szél a homokot.

Egy vidám, csengő hangú leány volt. Folyton beszélt, de olyan kedvesen, hogy mindig elhallgatta volna. A szeme meg, fekete, merész tekintetű szeme ugy ragyogott, mint a napfény.

Virág Ernő még a melegét is érezte, perszelő, vakító melegét.

Csaknem öntudatlanul leste minden szavát az egész estén, és csak akkor tért magához, mikor ott állt a szobája nyílt ablakánál, és a fagyos szél forró homlokához vágott. Ke-

szennyét; rövid időre bár, mert hiszen itt lenn a földön még az égből hullott vakító lepel is csak csunya, fekete sár lesz! Éppen mint a többi fényes égi ajándék mit Isten végtelen szeretetével az ember porhüvelyébe oltott, hogy a maga hasonlatosságára teremthesse. A lélek, a szív az, melynek létezését csak tudjuk, de nem látjuk attól a csunya fekete arnytól, mely ránehezül s eltakarja, hogy nem találhatunk isteni eredetére!

A sötét árny neve: „*bete humaine*“ mely a századvég szívét, lelkét befűdi általános, korlátlan uralmával.

Minden szép, jó s nemesnek megsemmisítője, kegyetlen eltiprója.

Igazságot, becsületet megtép, sárba tapos; társadalmat feltorgat, rendet, rangot, tekintélyt arcul csap, megront és bont.

A legfelsőtől a legalsóig, kivétel, kimélet nélkül veszedelmesen dühög; s övé a győzelem, dicsőség, hatalom, jog; oszt életet és halált feltartóztatlanul.

A fekete halál réme, a pusztító pestis ellen a legszigorubb óvintézkedéseket teszik; de e rettenetes, kétségbeesítő szörny pusztítása ellen nem jut eszébe senkinek védelmet alkotni!

Nemes, hasznos állatvédő egyesületek alakulnak, de *erkölcsnemesítő és védő egyesület, oh! jöjjön el mihamarabb a te országod!* Hogy kiírta legalább nagyjából, ha már végkép nem lehet, az állatot az emberből; hogy a lélek, a szív működhessék tőle szabadon, az egy igaz uton!

Csendörök, rendörök szuronyos hada, szervezve a tolvajok, gyilkosok, sőt ártatlanok ellen is; de a becsületről, lélekölő rém büntetlenül üzheti legvakmerőbb garázdálkodását, gyalázatos üzelmeit!

S míg a modern civilizáció humanitásból, misziókat szervez, az emberevő vad kannibálok részére, hogy azokat egy öntudatlan, értelem s érzék nélküli büntől megmentse; addig a modern civilizáció kebelében ésszel, érzékkel bíró emberek, öntudatosan fölfalhatják egymást!

rest: szemével a leányt. — Meglátta. Épen most lépett be a kocsijába. Rózsaszín ruhájának a fodra még megcsillant a lámpa fényénél, aztán egy perc múlva nem látott semmit, csak a házak tetejét és a hulló esőt, a melyekben fénylő ragyogással törtek meg a lámpák sugarai.

Ő meg megrázkódva vonta be az ablakokat és fáradtan dőlt le az asztalra. Szeretett volna okosan gondolkozni, de nem tudott . . .

A mennyasszonyának meg írta tovább a leveleket. Hanem nem vette észre, hogy milyen hideg levelek azok.

A leány levelein észrevette, hogy hidegek. És bár magában nem akarta beismerni, de ürvendett rajta.

Néha találkozott Szívós Jankával. Llyenkor mindig megfájult a szíve a gyökeréig.

Először különben került vele a találkozást, utóbb maga kereste az alkalmat, hogy találkozzék vele.

Aztán meghasonlott önmagával. Elkezdett meglehetősen zajos életet élni és már tovább nem volt ereje levelet írni Ilusnak.

Ugy is olyan hideg levelek azok, mintha csak hivatalos levelek lennének.

Hanem az a karika gyűrű még sem hagyta nyugton.

Szorította a szívét és valahogy ugy érezte, hogy neki nincs joga Ilonkát szeretni addig, míg az a gyűrű a másik leányhoz láncozolja.

Mikor aztán egy áttánczolt bál után ugy gondolta, hogy bizonyos a Janka szerelméről, akkor elhatározta, hogy véget vett a kinos helyzetnek.

Reszkető kézzel írta meg az anyjának, hogy — haza megyek!

A legsötétebb Afrika benseje is fényesebb korunk erkölcsi léténél.

Nem egyedül csak a létért való küzdelem heve ragadja magával az embereket, mert a legkülönbözőbb czél, legtávolabb álló érdek — minden anyagi javakkal bíró egyéneket láthatunk minden ok s alap nélkül embertársaikra tűrni. Kéjes gyönyört élveznek, elmerülhetnek a gonoszságba, piszkosba, mert egészen csak a „*bete humaine*“ igájában vannak.

Nem keresztényi, nem emberi vonás, elvakult gyűlölettel, ádáz dühvel, aljas szenvedéllyel a felebarát, embertárs romlására, károkozására, gyalázatára cselekedni!

A ki hiszi az egy igaz Istent, nem tagadhatja meg az ő parancsolatait! „*Szeresd felebarátodat, mint te magadat!*“ És még ott is, hol talán ok volna reá ellenségeskedni, nem szabad feledni Krisztus magasztos tanait! — Hiszen ha már emberi mivoltánál fogva annyira jó nem is lehet, hogy kegyelme hajtsa vissza, ki követ dob reá, létezhet-e oly kihalt, elfásult lélek, olyan romlott szív, melyre teljes hatástalan maradhatna a világ legnagyobb, legfenségesebb példája, melyet Megváltónk adott az emberiségnek, midőn érettünk szenvedett ártatlanul gyalázatot, kihalált! véglehelletével is csak bocsánatot, irgalmat rebtegek hülő ajkai! S az ember — e porból lett s pillanatnyi léte után porrá omló semmi, e tehetetlen féreg, gyarló halandó, kérlelhetetlenül, kegyetlenül pusztítja egymást, a hogy csak tudja! „*Hitvány ember, miben kevélykedel!*“ Hol van az isteni szikra? hol a lélek, a szív, a jellem?! mely megóvja, visszatartsa a lejtőn rohanó áradatot a végeles süllyedéstől?!

Hol a fenkölt érzék és értelem, mely ki-vezet e sötét, gyilkos túmkelegből s megtalálja a helyes irányt a megtisztulásra?!

Hol van a nemes műveltségnek ama magaslata, mely megmentse az egyest s ez által az összeséget a romlástól!

Hozzád kiáltunk Istenem, szabadíts meg a gonosztól!

Az boldog kitöréssel olvasta fel Ilusnak, az meg lassu viszhangként ismételte: haza! . . .

. . . Haza jött . . .
Azzal a szándékkal, hogy a szomorú Ilus elé lépjen és azt mondja:

— Minket nem egymásnak teremtett az Isten. A mi eljegyzésünk egy könnyelmű, elhamarkodott tévedés. Nem egymásnak valók vagyunk! Kegyed Ilus szomorú, életunt, én vidám vagyok és az életért még rajongok. Nem értenék meg egymást sचा.

A leány meg, ebből a váratlan viszontlátásból boldog reményt merített.

Ugy gondolta, hogy az előbbi kételyei neveltséges feltételek, a melyikkel egy bohó, egyedül álló leány magányos óráiban magát kétségbeeszt.

Épen ezért, szokatlan mosoly és ragyogás ömlött el az arcán, mikor Virág Ernő, komor arccal és majdnem bátoratlanul kezét csókolt neki.

A férfi egy perczig csodálkozva nézte ezt a bájos, édes arcot, a melyet most szokatlan boldognak és vidámnak talált.

A leány megérezte a férfi hideg, csodálkozó tekintetét és egyszerre eltűnt az arcáról az a kedves, leányos mosoly.

Egyszerre észrevette, hogy a sejtelve nem csal. Nagyon komor, szótalan arcnak találta az Ernőt és a szeméből is hiányzott a régi, hűségese bizalom.

Szomorú, halvány arccal állott a völgyéne előtt, és ez, amint most ránézett, szinte összerzezent.

Majdnem meghatotta a szép arc bánatos kifejezése, a melyen az előbb még olyan verőfényes mosoly lebegett.

Törjed szét mindenható hatalmaddal a romboló állat erejét; hogy a magasztos lélek, igazi szív és tisztá önrzét vehesse át uralmát, mely emberi méltóságát fölfogva, önmagát becsülve; tiszteletben tart mindeneket! Mely által nemes öntudatra ébredve, nem vesztetheti el, nem áldozhatja fel önmagát gyáva szolgálalelküségéből, hitvény haszonlesésnek, piszkos önzésnek!

Ne hagyj kiveszni az isteni magot, de adj erőt fejlesztésére, hogy kiirihassa az állatot s egyedül működhesék tisztán, nemesen az emberiség javára, üdvére; mely ne engedje aláítani az erkölcsöket, megfertőzteni a szentségeket s ne engedje lerántani önmagát azon magaslátról, hogy a teremtés koronája lehessen s hogy kiérdemelhesse a szó legfőbbesébb értelmében, nevét: „ember!”

Jövel tehát te nagy, te szent fölvilágodás tavasza, áraszd éltető fényedet a lelki dermedtségre, hogy igazi életre kelve fölvirágozhassék nyomán egy jobb kor, melyben az emberi méltóság tiszta önrzete megóvja a társadalmat ama förtelmes posványtól, melybe a „bété humaine“ fojtja.

Helione.

HIREK.

— A pápa uralkodása. Éppen ma 20 éve, hogy XIII. Leo pápa, a római katolikus egyház feje. Az idén hamvazó szerda napján lesz a pápa uralmának huszadik évfordulója. Érdekes dolgokat említenek fel ez alkalomból a pápa udvarában. Maga ő Szentsége egy alkalommal a következőkép magyarázta meg hosszú életének titkát. Űde, fiatal apáczanövendék került egyszer színe elé, beszélt a szent atya, a ki látásakor Istenhez könyörgött, hogy vegye el fiatal éveit és hosszabbítsa meg velük az egyház örömeire a pápa szent életét. Az apáca e kihallgatás után betegeskedni kezdett, szemlátomást sorvadt és néhány hét múlva meghalt és az orvosok nem tudták a halála okát. — Az Isten elfogadta a jámbor szív áldozatát és én hosszú életű lettem, magyarázta Leo pápa. — Még regényesebb tör-

ténet az, a mit egy ferenczrendi barátról beszélnek, a ki XIII. Leonak, a mikor pápa lett, *husz évi uralkodást jóslott*. Leo pápa akkor igen gyenge és beteges volt s így sokan nem hittek a szerzetes jóslatában. Nem hitt a kolostor főnöke sem, a hol a jó szerzetes lakott és ezért magához hívatta őt, hogy szájjából hallja jóvondolását — Husz évig fog uralkodni ő szentsége, szóló határozottan a barát Tiz év telt le azután és a kolostor főnöke kíváncsi volt megtudni, vajjon a szerzetes hiszi-e még a maga jóslatát. A pápa halála hírével tette próbára. Hamisitott telegrammot hozatott a refektóriumba, mely a pápa halálát jelentette. Az egész kolostor gyászba borult, mindenki sirt és gyászolt, csak a próféta testvér maradt nyugodt és vidám. — A hír nem lehet igaz, mert a pápának még tíz évig kell élnie. A jóslásról a pápa is hallott valamit és maga elé hívatta a barátot, a ki elmondta, hogy a pápa trónralépte idejében álmában egy titokzatos hangot hallott és az jóslta meg, hogy az új egyházfejedelem husz évig fog uralkodni.

— **Ottó főherczeg beteg.** A „N. W. T.“ írja, hogy Ottó főherczeg influenzában megbetegedett s e miatt nem mehetett el egy bálra, a melynek protekturátusát elvállalta. A főherczeg főudvarmestere a bálbizottsághoz intézett levelében a többi közt ezt írja: „Ő fensége ágyban fekvő beteg; erős influenzája és láza van; az orvosok rendelkezése több napig ágyban kell maradnia.“ — A főherczeg állapota tegnap délelőn azonban valamivel javult.

— **Munkácsy Mihály jobban van.** A nagy mester feleségétől, a ki most Bounban tartózkodik, levél érkezett Párisban lakó ismerőseihez. E levélben, — mint tudósítónk táviratozza — azt írta, hogy *váratlanul kedvező fordulat állott be férje állapotában*. Munkácsy Mihály az endeneiki gyógyintézetben nyugalmat talált, emlékező tehetése megújult, az orvosoknak elmondja életének és betegségének történetét, maga öltözködik, maga eszik és altató szert sem kell bevennie. A mester az intézetből mielőbb távozni szeretne. Az orvosok e kérdésben azonban még nem nyilatkoztak.

— **Felolvasás.** A tóvárosi fiók kath. kör f. hó 18-án sikerült felolvasó-estélyt rendezett. A tagok, valamint hozzátartozóik mindig na-

gyobb és nagyobb számban keresik fel ilyen alkalmakkor a kör helyiségét, jelétül annak, hogy mennyire érdeklődnek a magyarok története iránt, a melynek ismertetését a felolvasóbizottság folyó téli időnyre programjába felvett. A hallgató közönség nagy figyelemmel kíséri a felolvasó előadását; nem ritkán hangos szavakban adván kifejezést örömeinek vagy elkeseredésének a szerint, a mint az előadásból lelki szemével őseinek örömeit vagy fájdalmát látja. Most *Streidt* Ferencz püspöki szertartó eszeltte élénk színekkel *IV. Béla* korát s annak keretében a gyászos *muh* vereséget, a *tutárok* pusztítását. Szép szavakkal emlékezett meg *IV. Béla* királyról, a ki látva a magyar hon pusztulását, nem csüggedt el, hanem az istenbe helyezett bizalommal kezdett a tatárok által majdnem teljesen elpusztított haza visszaállításához és pedig oly sikerrel, hogy méltán tiszteli ő benne a magyar, hazájának második alapítóját. A felolvasónak *Chay* Antal alelnök adott a tagok nevében köszönetet és egyszersmind fölírte, hogy mások is szerencsétlense a kört szép, tanulságos felolvasásával. A mit a felolvasó szívesen megígért.

— **A székesfejérvári-bieskei vasut ügye.** Ezen régen vajdú vasut ügye — mint értesülünk — most már teljesen a megvalósulás stádiumába lépett, a mennyiben a napokban megkezdik a vasutvonal felmérését s a tavasz beálltával azonnal építkezéshez fognak, úgy hogy már ez évben valószínűleg megnyílik az új vasutvonal. Az engedelmény azonban most már nem *Szenczei* Odón és társai, hanem *Darocsi* Tamás paksi földbirtokos, kinek a miniszter jóváhagyásával már át is adták minden jogukat *Szenczei* Odón és társai.

— **A krétai bonyodalom.** Görögország akciója immár imponáns és sikeres hadjáratát fejlődik Kréta-szigetén. Nem ijedt meg a hatalmas erélyes tiltakozásától, nem riadt vissza az „egyvetért“ Európa elől és a hatalmak partraszállott hadereje sem alterálja nagyon: halad tovább lépésről-lépésre a szigeten, erős pontokat száll meg a nemzetközi haderő szemeláltára, szervezi és zászlajára fölesketi a felkelőket és kijelenti, hogy akcióját nem fogja megszüntetni.

Elpirult arra a gondolatra, hogy ez a magas, szelid szemű leány a szívébe lát. A szívébe, ahol egy nevető, kacagó leány foglalta el az ő helyét.

Ott állott szemben a leánnyal, megfogta két fehér, reszkető kezét, ránézett egyhangú, fájdalmas arczára és nem merte kimondani azokat a szavakat, a melyek majd kiszakították hűtelen szívéből.

Nem merte kimondani: Nem szeretem! nem szerettem tovább . . . mert mást szeretek! . . .

Nem merte kimondani, mert most már világosan látta, hogy ez a leány szereti őt.

Az előbb az a kedves, napsugaras arcz, szelid, örömfényben uszó szemek, most meg ez az elhalványult, elszomorodott arcz-kifejezés eléggé világos bizonyíték volt ő előtte.

És ő nem mert szólni ennek a fehér homloku szelid leánnyak, hanem szó nélkül, hang nélkül, lehajolt és megcsókolta azt a kezét, a melynek az egyik uján egy fényes, karika-gyűrű ragyogott.

Még a szeme közé se nézett többet. A leány meg nem tudta, minek vegye ezt a kézcsókot. A régi hűségnek-e vagy bocsánatkérésnek? . . .

Kérdő szemekkel nézett utána. Siető, könnyű lépésekkel haladt a sárga levelekkel leterített úton. Egy perczre még látta a zavart, bűnbánó arczát, töprengő szemét, azután elhaladt előtte.

Virág Ernő lehajtott fejjel, lázongó szívevel sietett haza.

Othlon azután átkarolta az anyját és gyors, szakgatott hangon kezdett beszélni:

— Mond meg neki te, helyettem anyám! Lásd én gyáva vagyok, félek a könnyeitől, fé-

lek szemrehányó hallgatásától! Mond meg neki, hogy mást szeretek, egy nevető, vidám leányt, őt nem szerettem szomorú arczért, az esgő szeméiert. . .

Virág Ernő ületes bizonyattal nézett a fiára. — Ernő! mi történt veled? Olyan vagy, mintha lázba lennél.

Az szomoruan mosolygott. Azután lehuza az újjáról a karikagyűrűt és sokkal nyugodtabban, könnyörögve szólt az anyjához. — Add vissza ezt llusnak. . .

— Ernő! — kiáltott fel Virág né csodálkozva. Azután határozott hangon hozzátette: — Nem adom!

És még meg sem várva a fia válaszát, keservesen sirásra fakadt. Hát nem szeretted már? . . .

A fiu lassu, monoton hangon felelte rá: Nem! . . .

Azután gondolkozni kezdett.

— Majd írok llusnak. — Mondta komolyan. — Addig anyám ne szóljon neki semmit. — Én íroggel megyek vissza, mert nem állom ki ezt a töprengést, attól a bánatos, fehér arcztól meg félek. Nincs bátorságom neki megmondani az igazat.

Elhallgatott és merően, kerekre nyílt szemekkel nézett maga elé.

Virág né még hosszán, figyelmesen nézett a fia arczára.

Még most látta, mennyire meg van változva az a szép férfias arcz, hogy milyen zavart a tekintete. Hogy az átmulatott éjjelek milyen pusztítást vittek véghez a fián.

Összevonta a szemöldet és majdnem szigoru hangon kérdezte:

— És mi nem tetszik néked azon a lányon?

A fiu csaknem ingerületen felelt:

— Az, hogy olyan életunt, olyan kedélybeteg. Nem örül az életnek és így nem hozzám való, ki vidám és életvidor vagyok.

Az asszony megdöbbsent ezektől a könnyelmű szavaktól. Minden más felelet helyett a fejére kulcsolta két kezét és panaszosan, keservesen felzokogott:

— Oh bár ne is jöttél volna haza! legalább megmaradhattam volna abban a hitemben, hogy fiam van, jó nemes fiam! Most már mindenki vagy, — a világé, a léha embereké — csak az enyém nem!

A fiu meg úgy mint régen, megcsókolta az édes anyja kezét, panaszkodó ajkát és halván, bűnbánóan hagyta helyben:

— Igazad van jó anyám. Jobb lett volna el nem jönni. Nagyon szomorú viszontlátás ez.

— Ne menj vissza! — Könyörögött Virág né — maradj itt.

Ernő megdöbbsent. Azután egy perczre mámorító zaj, élettől pezsdülő dal és kacagó, szilaj szemű lányarcz mosolygott reá hivatgatva. Elszédítette a megismert szép élet, oda vágyott és irtózva fordult attól a lehetőségtől, hogy neki itt is lehetne maradni.

Megsemmisült, tompa hangon felelt vissza: — Nem maradhatok. Megyek! . . .

És ment . . . vitte a szíve, a mi már megizlelte az élet mérgét. Hanem ez a méreg édes volt és nem vette észre hogy alattomban ártalmas, sőt gyilkol is . . .

Mikor azután a leány ismét elment Virág néhez, az hangos zokogással borult a nyakába.

Nagyon feszítette a lelkét az a levél, a mit írni fog a fia.

(Vége következik).

— És ime, a hatalmak szikla-erős egyetértése mintha ingadozónak és bomladozónak. N... erős volt, a míg csak szavakban kellett ny... aulnia s most, hogy cselekvést provokál Görögország: vonakodik Anglia és huzódzik Olaszország. A régi elhatározott hangon ma már ugyszólván csak Németország beszél, és mind-ennek láttára mozgósít Görögország ellen a porta, utnak indítja flottáját (Oroszország. Mozog már az egész Balkán is és készülődik minden hatalom, mert a nagy egyetértésnek mintha csakugyan nem lehetne más vége, csak a háború. — A király pedig a tornyosodó felhők láttára *elhalasztja királyasszonyunknál tervezett látogatását.*

— **Közgyűlés a városonál.** Székesfejérvár törvényhatósága csütörtökön, február hó 25-én rendes havi közgyűlést tart *Havranék* József polgármester elnöke alatt. A gyűlésen néhány érdekesebb tárgy is kerül megvitatás alá.

— **Egy könyv az elmebeteg gyógyjáról.** A helygymnázium a város hatóságának megküldte dr. *Niedermár* Gyula, a lipótmezei tébolyda igazgatójának s dr. *Chyser* Kornél, a helygymnáziumi egészségügyi-hivatal főnökének egy munkáját két példányban, melynek címe: „Elmebetegség gyógyítása, iszásokosok, menedékház és védekezés a tüdővész ellen.“ A munka a két nagyhirű orvos külföldi tanulmány-utjának észrevételeit adja elő.

— **Kérelem.** A székesfejérvári jótékony négyzet 1897. február hó 28-án saját pénztára javára tárgysorsjátékot rendez, melyhez kézimunka vagy egyéb tárgyak adományozására a közönséget tisztelettel kéri a választmány. Az adomány tárgyak özv. *Flögl* Edéné urnához küldendők (Lakatos-utca 7. sz.)

— **Néphit.** Az emberiségnek régen ismert gyöngéje az, hogy nem tud belenyugodni a jelen ismeretével, ha nem a jövőbe is akar fűrésző szemel tekinteni. Különösen tapasztaljuk ezt a gazdáinknál, kik az időjárás mikénti alakulását mindig előre fontolgatják. A sok évi tapasztalat néha már az időjárás egyes alakulásaiból nem ritkán eltalálja a bekövetkezendő időjárását. Így van az a hit is, hogy ha február 20-ika táján valamelyik nap valahol köd van, ott a rá következő 100 nap mulva ismét köd lesz. Már pedig, ha 100 nap mulva köd lenne, azt tudjuk nagyon sok kárt okozna a gabonában, mert az éppen májusra esnék, mikor a gabona nőni kezd s a ködtől üszköt vagy rozsdát kap. — Tegnap és ma egész nap sűrű ködös idő volt. — A gazdaközönség ezen tapasztalathól szerzett állítást biztosan bekövetkezőnek mondja.

— **Miniszteri ajándék.** A földmívelésügyi miniszter Csákerényi községeknek 600 darab alma- és 600 darab körtefát ajándékozott.

— **Megszökött katonája.** Nem tudni mi okból *Amjos* István a Székesfejérvárott állomásozó 12-ik uhlánus ezred közlegénye bucsut mondott a kaszárnya épületnek, egyedüli emlékül csak katonája ruháját vitte el. A katonai parancsnokság a város hatóságához sürgős közlését végeztet. Nem lehet ezt csodálni, ha sürgősen körözött a katonai parancsnokság egy katonai szökevényét, hiszen hiba esett Kréta körül, katonára pedig talán nagy szükség lesz.

— **Névváltoztatás.** *Fink* József, diódi születésű, dunakeszi lakos a helygymnázium engedélyével úgy a saját mint öt gyermeke nevét „Fenyő“-re változtatta.

— **Nagy razzia.** A rendőrség ma és tegnap a város területén nagy razziazt rendezett a koldusokra, melynek eredménye az lett, hogy a rendőrség börtönében 19 vidéki csavargó és koldus várja a „zsuppon“ való továbbítást szeretett lakóföldjük felé.

— **Czifra nyomorúság.** *Málics* Anna cselédeány feltűnő öltözködési kedvet mutatott. A szép ruhadarabok iránt nagy rokonszenvet táplált. Az pedig világos dolog, hogy ezen kedvnek kielégítésére pénz is szükséges, a mi pedig *Málics* Anna cselédeányznak szörnyen kevés volt s mindennek daczára mégis szép ruhákban járt. Gazdája *Lovaghy* Ignác már hosszabb idő óta tapasztalta, hogy egyes más

dolgok eltűnnek szobájából, mintha a föld nyelte volna el s ezért nagyobb elővigyázattal figyelt tulajdonát képező tárgyakra, míg végre csak rájött, hogy bizony nem a föld nyelte el az elveszett tárgyakat, hanem *Málics* Anna cselédeány, a ki most már a rendőrség börtönében mélyen búcselkedik „enyém és tied“ közti különbségről.

— **Tizenyolcz megmérgezett férj.** *Zsebely*, temesmegyei községben névtelen feljelentés tudatta a csendőrséggel, hogy azt a tizenyolcz fiatal gazdabembert, a kiket az ősszel és a tél folyamán temettek el, a saját feleségeik mérgezték meg. A feljelentés következtében megindították a vizsgálatot s az exhumálás beigazolta, hogy a feljelentőnek több esetben igaza van. A férjgyilkos menyecskéket letartóztatták, akik azt vallották, hogy a mérget *Uticza* Mária zsebelyi bábaasszony adta nekik. Ez a szörnyeteg némbér is a bíróság börtönébe került.

— **Befogott koldus.** Szegény elhagyott vándorkoldusokra ugyancsak rájár a rendőrség keze nem ugyan áldásképpen, hanem büntetőleg, hogy hagyjanak fel a kóborló életükkel s két kezük tisztességes munkájával szerezzék meg a mindennapi kenyerüket. Tegnap délután *Freschl* Rudolf Galicziából való aranyozót fogta be a rendőrség kolduláért s két napi börtönre ítélte.

— **Jegyzőválasztás.** *Nagy-Loók* e hó 18-án ment végbe a jegyzőválasztás *Héltai* Jenő sárbogárdi főszolgabíró elnöke alatt. A képviselő testület *Magyari* Sándor volt helyettes választotta meg jegyzőnek.

— **A czár ajándéka Menelikeknek.** A czár több iadában drága ajándékokat küldött a négusnak és ezek a ládák összesen 14,000 fontot nyomnak. De küldött a czár olyan ajándékot is, melyet nem pakoltak ládába, három pompás vadászrutyát a saját neveléséből és ez a három kutya 30,000 frankot ér. De valamennyi ajándéknál jobban meg fog örülni a fekete felség annak az orosz karmesternek, akit a czár azzal a megbízással küldött Abessziniába, hogy ott udvari zenekart szervezzen.

— **Alarczos bál.** A székesfejérvári önkéntes tüzoltó-egylet saját pénztára javára hushagyó kedden márczius 2-án a „Fehér Bárány“ vendéglő termében alarczos bált rendez. Belépti-díj: személyenkint 60 kr.

— **Panama Krakóban.** Mint *Krakóból* jelentik, a városi pénztár rovacsolásának tegnapielő történt befejezések 49,570 frt hiányt konstataltak, mely összeg *Klosowski* pénztáros sikkasztotta el 1894-97. években. A sikkasztást nagy ügyességgel követte el, a mennyiben több takarékpénztári betétkönyvet, melyekben községalapok voltak elhelyezve, ügyesen meghamisított és ez által nagyobb összegeket tulajdonított el.

— **Zubovich százados Krétában.** A „*Nógrád-Honti Ellenzék*“ ma érkezett számában azt olvassuk, hogy *Zubovich* Feodor százados, a szárazföldi torpedó híres feltalálója, ott hagyta a szép verőcezei kastélyt s egyenesen Kréta szigetére utazott, hogy ott csapatot szervezzen a keresztények védelmére. A hír, hogy úgy mondjuk, kissé exotikusan hangzik, de ha való, akkor Ausztria-Magyarország hadereje mindenesetre nagyobb számmal lesz képviselve az eddigi harminczöt szál tengerésznél, másrészt pedig, mivel *Zubovich* százados a honvédség kötelekésbe tartozik, a lázadó szigeten az angol, francia, olasz, német, orosz, török és görök komandók közt magyar vezényszó is fog elhangzani.

— **Halálos szerencsétlenség.** *Nagy* Ferencz perkatái kocsis ember vigyázatlanságának lett áldozata. A ló odaszorította a jászolhoz, mi által belső részei sérült szenvedtek. Pár napi kioldás után 13-án meghalt.

— **A regény regénye.** A maga nemében páratlan történet esett meg Pécsen. Valami vidéki „író“, ki nevét minden áron nyomtatásban akarta látni, fogta magát s szépen letisztázta *Jókai* Mór „Régi jó táblalibrák“ című regényét csupán a cím helyett tette oda, hogy „Tiltott szerelem“ s beküldte közlés végett a „Pécsi Figyelő“-be. A regényt a szerkesztő természetesen közölhetőnek találta s a regény megindult.

Kiss érthetetlen, hogy egy lapszerkesztő, ha már nem is olvasta *Jókai* ezen egyik leghíresebb regényét, legalább a stylust fel nem ismerte s hogy a lap olvasóinak kellett figyelemzetni az irodalmi szarkára, mire aztán a regény közlése is abban maradt. De legjellemzőbb a dologban az, hogy a legelső figyelemzetésre a regény folytatását még nem szüntették be, mivel a szerkesztő ur azt hitte, hogy csupán a regény legelején akar ékeskedni a „fiatal írói gárda tehetséges tagja“ a *Jókai* ragyogó tollával, a többi azonban az ő saját műve lesz. E hír hallatára még a mucsai közönség is bizonyára elszégyenli magát.

— **Csaló katonája.** Ma délelőtt a rendőrségnél a „Magyar Király“ szálloda főpinczére jelentette, hogy ő tőle *Fincelicz* nevű uhlánus katonája és *Péter* Zádó nevű egyén kicsaltak báró *Guemöns* ezredes vizitkártyájával 500 forintot. A két csaló le lett tartóztatva, s tetűket beismerték.

— **Szélhámos fiatal-ember.** Néhány nap óta a kávéházak gyakori látogatója volt egy nem éppen elegáns külsejű fiatalember, ki ott gazdászának s tartalékos huszár-hadnagynak mondta magát. A püspöki palotában s minden kanonoknál megfordult, segélyt kérve tőlük. A rendőrség figyelemzetve lett erre a fiatal-emberre s tegnapelőtt sikerült is őt letartóztatni. A rendőrség előtt bevallotta, hogy őt *László* Bélának hívják, kolozsvári illetőségű és sohasem volt ő gazdász, sem pedig huszárhadnagy. A szélhámos fiatal embert, a ki különben jó családból származik, atyja nyug. ezredes, — a rendőrség átadja az illetékes hatóságnak.

— **Társasvacsora.** A felsővároson levő *Katics*-féle vendéglőben márczius hó 2-án társasvacsorát ad a vendéglő. A vacsora személyenkint 1 frt. Kezdeté fél 8 órákor. A társasvacsorát tűzde követi.

— **Az indiai inségesekeknek.** Indiában nemcsak a pestis pusztít, hanem ez öldöklő kór szövetsége: az éhínség is nagyon megviseli „a gazdag Indiák“ meggyötört népét. Angliában a kormány csak néhány hete engedte meg, hogy az inségések számára gyűjtsenek és ez idő alatt is már közel három és fél millió forintot gyűjtöttek össze. A gyűjtést rendező bizottság reméli, hogy az adakozás még messze van attól, hogy megszűnjék és erősen bizakodik, hogy most is sikerül annyit pénz összegyűjteni, mint az 1877-iki éhínség esztendőben, mikor a szűkölködő indiaiak számára mintegy tíz millió frtot gyűjtöttek Angliában.

— **28 millió márka egy szabadalomért.** Ilyen rettenetes magas összeget fizetett ki egy angol sziedikátus, bizonyos *Grant Bamble* nevű angolnak, a ki egyszerű állomásfőnök volt *Minoseta* államnak *Sleepy-Eye* nevű állomásán. A szabadalom egy rotációs gőzgépre vonatkozik, melyre egy liverpooli társaság szerzett tulajdonjogot. A szerencsés feltaláló tehát most már megengedheti magának azt a luxust, hogy a szerény vasuti állomásfőnökséget odahagyassa és eddigi éjjeli szolgálatait kipihenhesse.

— **Katonai lóvásár.** Az évenként *Fejérmegye* területén megtartandó katonai lóvásárok a földmívelésügyi miniszter jelentése szerint a következő napokon lesznek megtartva: Székesfejérvárott márczius 15-én, Sárosdon márczius 17-én, Nagy-Perkátán márczius 19-én, Czeccén márczius 20-án. A vásárra alkalmas minden szilárd testalkatú ló, jó mozgást és kitartást ígérő, tulságos használat által még meg nem rontott s a katonai használatot gátló hibával nem bíró 4-7 éves és legalább 158 centiméter magas ló.

— **A proféta köntese.** Röviden már jeleztük, hogy a szultán szerdán imádkozott a proféta köntöséhez. Szerdán volt a nagy *szelamik-nap*, a mely évente csak egyszer fordul elő a romazán-ünnep fenséges fináléjál. Ilyenkor nagy ünnepség van a török fővárosban s a festői öltözötű znavok, albánok és trapezunti vadászok csapata az *Yldiz*-kiosztól a *Boszporusig* kordont képezett a szultán utján. A szultán, nemeseitől kísérve, a sztambuli serailba ment, hogy a proféta ereklyéihez imádkozzék. Ez ereklyék, t. i. a proféta köpenye, zászlója és

botja a serail harmadik udvarában külön kioszkban őristetnek és a hitetlenek szeme nem férhet hozzájuk. Ha az ezüstláda, a mely Mohamednek fekete szőrnyköpenyét rejti, nyitva van, úgy feloldják a selyem takarókat is, a melyek a drága ereklyéket védik. A szultán most a köpeny sarkához nyomja ajkait és a méltóságok követik e példát.

— Színes fényképek. Valószínűleg közel vagyunk ahhoz az időponthoz, melyben a század egy újabb nagy fölfedezéssel gazdagodik. A kémikusok évek óta igyekeznek a színes fényképezés problémáját megoldani s ha a jelek nem csalnak, a végeztél rövid idő alatt el is érik. Hatalmas lépést már megtett az óhajtott cél felé egy francia tudós: *Cassagnac*, kinek majdnem tökéletes színes fényképeket sikerült előállítani. *Cassagnac* módszere abban áll, hogy csak általa ismert összetételű folyadékban megfürösztli az érzékeny lemezt. Mintán ez megtörtént, a lemezt kezelése alá veszi s az egyes színek egymásután tűnnek fel teljes tisztaságukban. A kék folyóvizek, a zöld mezők, erdők, a sárgás föld, mind megkapják sajátos színüket. Az eljárás lényege természetesen *Cassagnac* titka, de már az eredményekből is látható, hogy közel vagyunk a színes fényképezés megoldásához Londonban szigorú vizsgálatnak vették alá az új eljárást s ez az összes szakértők szerint szeszácziósnak bizonyult. Most *Cassagnac* bécsi képviselője felkérte dr. *Édert*, a bécsi fényképezés-egyesület elnökét, hogy ott is vizsgálják meg az elért eredményeket s véleményüket közöljék vele.

— Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, keresztuti- és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánlkozik *Szűts* és társa, a bibornok-érseki és Magyarország hercegprímásának udvari szállítói. Budapesten, IV., *Rossuth Lajos-utca*.

Törvényszék.

— Vallás sértő. *Schweicher* Lajos es neje ellen *Kindl* János plébános 1894. évben vádat emelt magának sértés és vallás sértésért. *Sweicher* Lajosné egy alkalommal a templomban botrányt okozott azzal, hogy *Peék Róza* nevű leánnyal összeveszett ott. A férje midőn megtudta hogy a plébános feljelenteni akarja, bement annak lakására mire *Kindl* plébános öt kiutasítási akarta, de a tanító gorbombáskodott. A törvényszék ezért a tanítót 14 napi és a feleségét pedig 10 napi fegyházra ítélte.

— Tolvaj napszámos. A múlt év szeptember havában történt még, hogy *Steigerwald* Mihály duna-adornyi lakos több ízben észrevette, hogy valaki a pénzeszékényét időnként megdézsmálja. Gyanút nem tudott senki ellen emelni, míg végre meg nem csípte a gonosz szarkát *Ördög* János ugyancsak duna-adornyi lakos személyében. Az ördögsvivő *Ördög* így azután a törvényszék elé került, hol bevallotta töredelmesen, hogy három ízben a nyitott szobáján hatolt be s negyedszer pedig kifeszítette az ablakban levő sznyoghálót s azon át hatolt be a szobába. Összesen ellopott 15 forintot. A törvényszék tekintetbe vette töredelmes vallomását s hogy még nem volt büntetve, azért csak két hónapi börtönrre ítélte.

— Nyulnak nézett ember. A székesfejérvári törvényszék előtt ma hirdették ki a curia ítéletét *Szeesodi* Mihály és társa abai lakosok ellen, kik még a múlt év január 26-án az abai szőlőhegyen egy emberre sörétes puskával rálöttek és el is találták, de csak jelentélen sérülést okozva neki. A törvényszék előtt azzal védekeztek, hogy ők az illető embert nyulnak nézték. Ezen védekezés alapján felmentették őket.

Irodalom és Művészet.

A „Kath. Hivvelédelmi Folyóirat“ február havi füzeté a következő gazdag tartalommal jelent meg: Egy apostol utódja. — A szószerk bójtben. Irta: Karkeez Alajos. — Egy ur, a ki nem hizeleg. — A lélek élete a testben és azonkívül. — Protestáns Szemle (Masznyik ur Marilogiuma vagy hogyan tisztelik a protestánsok Máriát. — Száz Károly és a polgári kötés. — A komáromi kántor, a ki hiteghyó vagy a killebbezett 3-ik strofa.) — Irodalom. — Vegyes. — Egy új regény „A jó nagybácsi.“ — A kath. apologia ezen megizmosodott válalatát melogen ajánljuk olvasónk figyelmébe. Egész évre 4 frt. Megrendelhető: *Poszony, ferenczkek*. Mutatványszámot bárkinek küldenek.

A Magyar Nemzet Története. A Wodianer F. és Fiai ismert budapesti kiadó cég által a millenium alkalmából kiadott nagy illusztrált emlékműből a Szalay-Bazóti írta Magyar Nemzet Történetéből beérkezett hozzánk az 56-ik füzet a szokottnál is díszesebb és képdusabb kiállítással s nem kevésbbé érdekes tartalommal. A török uralom végére járunk. Fel-tűnő szép a mimelléklet mely *Zrinyi Ilona* tipikus arczképét ábrázolja. A többi illusztráció a következő: A parkányi csata, A szent Lygia emlékére, Ersekujvár ostroma, Lotharingiai Károly arczképe, Abrahman az utolsó budai basa, Buda ostroma 1896-ban, Buda ostroma 1896-ban, Buda tervrajza, Buda megvétele, B da visszavételre vert emlékére, Pécs ostroma, a mohácsi csata 1687-ben, Farafa Antal gróf tábornok, Eperjes 17-ik századi lát-képe, Részelt I-ső József koronázási menetéből, Esterházy Pál uádor aláírása, Széchenyi György érsek aláírása, I-ső József ifjúkori arczképe, I-ső József koronázása, Eger ostroma, Munkács vára.

VEGYESEK.

() **Aggregónyek adója.** A pártában maradt leányok egyik álma teljesült meg — Argentiniában. Adót vetettek a nőlen emberekre. Az argentiniai törvényhozók ugyanis addig törték fejüket, hogy mi módon lehetne a természet adományokban gazdag ország lakosságának növekedését előmozdítani, migom kiutítotték, hogy adót vetnek a nőlenségre. Minden férfi husz éves korának betöltésétől nyolcvan éves korának eléréséig adót köteles fizetni, még pedig havi részletekben. Ha azonban megházasodik, ez adó fizetése alól fölmentik. Ez szól a férfiaknak; de gondoskodtak az argentiniai parlamentben a nőkről is Minden olyan leány, a ki elfogadható ok nélkül, csak azért, mert nem akar férjhez menni, kossarat ad valakinek, 500 piastert köteles fizetni a kikossarozott kérének.

() **Eszme a halálbüntetés ellen.** Egy amerikai bírő akcióit indított meg, hogy az észak-amerikai Egyesült-Államokban eltöröljék a halálbüntetést. E helyett azt ajánlja, hogy a gyilkosokat azzal büntessék, hogy élet-hossziglan áldozatuk gyermekei vagy hozzátartozói számára dolgoznak. Az eszme mindenesetre új, fillantörp gondolkodásra mutat és érdemes arra, hogy foglalkozzanak vele mindazok, kik a halálos büntetés eltörléséről gondolkoznak.

() **Az indiai inségeseknek.** Indiában nemcsak a pestis pusztít, hanem az öldöklő kór szövetségese: az éhínség is nagyon megviseli a „gazdag Indiák“ meggytört népét. Angliában a kormány csak néhány hete engedte meg, hogy az inségesek számára gyűjtsenek és ez idő alatt is már közel három és fél millió forintot gyűjtötték össze. A gyűjtést rendező bizottság reméli, hogy az alakozás még messze van attól, hogy megszűnjék és erősen bizakodik, hogy most is sikerül annyit pénzét összegyűjteni, mint az 1877-ki éhínséges esztendőben, a mikor a szűkölködő indiaiak számára mintegy tíz millió forintot gyűjtöttek Angliában.

() **Téli fecek.** Nem minden fecke költőzik őszel az enyhe déli tájakra. Egy angol természetlhuvar a mit telen ugyanis ket feckét figyelt meg, a melyek nem költöztek el a hideg elől. Hogy mi marasztalta őket a hideg északon, nem tudta kideríteni, dó ott maradtak. Az egyik bele is puertult a nagy hidegbe, de a másik alkalmas buvóhelyet talált, hol megbuzta magát a tél dühé elől és csak akkor merészkedett elő, mikor már a többi fecek is visszazatróben voltak.

() **Mitől félnek a gyermekek?** Néhány francia fizológus nagy ankétot rendezett annak a kérdésnek eldöntése végett, hogy mitől félnek leginkább a gyermekek? Nagy mennyiségű kérdőlapot küldtek szét, a melyekre mintegy 6000 anyja felelt. E feleletek szerint a 6 éven aluli gyermekek leginkább félnek a mennydörgéstől és a villámástól. A tizenöt évet el nem ért gyermekekre különösen félelmet gerjesztően hat a halottak látványa, ugy-szerűen igen nagy félelmet idéz elő a gyermekekben, ha sötétben kell lenniök. Az anyák egyetértésben abban, hogy a legtöbb gyermekben, ha már 18-ik évet elérte, az ilyen gyermekes félelem nem fog. Leánygyermek általában bamarabb megijednek, mint a fiúk, de viszont a fiukat nehezebb megnyugtítani, mint a leányokat.

() **A jó barát.** X ur néhány hetet a Rivierán töltött. Volt Nizzában, Monacóban, Monte-Carloban és nagyra van vele, hogy milyen jól mulatott. — Egy ismerőse megkérdezi tőle:

— Aztán hogy ütött be a roulette?
— Sehogy sem. Nem vesztettem és nem nyertem. Hanem jó, hogy szólet. Most jut eszembe, hogy helyott-e tettem egy aranyat ... Ha nem akarod, nem kell megfizetned.

— De kérlek, h gyne fizetném meg, ha egyezor miattam vesztetted el. Sőt még köszönöm, kedves barátom, hogy gondoltál réám, — feleli az ismerős savanyu arccal és előkeres egy huszkoronas aranyat.

— Köszönöm, barátom, a hogy tetszik. Tudod, már kétezer frankot nyertem a számadra, de azután vissza-vesztettem Meg kellett volna állnom, ugy-e?

() **Sós eső.** Az észak-amerikai Utah állam keleti részén és Wyoming állam nyugati részén a mult heten olyan eső esett, mely nagymennyiségű feloldott állapotban levő sót tartalmazott. Mikorra az eső elmúlt, az ablaktáblák vékony söréttel voltak bevonva, azok a ruhák pedig, melyek megáztak, megázaradva egészen lehérek voltak a sótól. A csapadékmérő tanuásza szerint a só mennyisége oly nagy volt, hogy egy angol négyzögmértéftől terültre nem kevesebb, mint három tonna só jutott. Ez a nagymennyiségű só alkalmasint a nagy Sós-tóból került a levegőbe s innen az esővel a földre.

() **A kávézás veszedelme.** Egy marokkói orvos az ottani férfiakon 40 éves koruktól kezdve a látóideg erős gyengülését vette észre, s kimutatta, hogy ez kétségtelesen a feketekávé ivásnak következménye. Sehol a világon nincs annyi vak ember, mint Marokkóban, hol a legtöbb és leg-erősebb fekete-kávé izzák.

() **Hogy lehetünk milliomosok?** Egy angol lap munkatára meginterviewolta London egyik leggazdagabb emberét, az utóbbi időben hírhedtült vált Havley milliomost, hogy miképpen szerete vagyonát. Havley legnagyobb készséggel felelt a journalista kérdéseire s következőképen mondta el a meggazdagodás titkát: Az a mód, hogy én a vagyonomat szeretem, egyáltalában nem csodalatos. Noltíngamben még csak 20.000 font évi jövedelem volt, de én azért naponkint tizenhat órát dolgoztam s nem gondoltam azt, hogy lehetséges egyszerre inni, szivarozni és dolgozni is. Aztán tíz órákor már mindennap ágyban vagyok, a mi elég későn van, tekintetbe véve, hogy jókor reggel már a munkánál vagyok. Szivesen kelek fel mindig jókor, mert ezelt sok időt nyerek. Nem retenek vissza a nagy vállalkozásoktól. Az életben sok a vetélytárs; de ha fölemelkedünk a magasba, szabad a té, a hol mozozni akarunk. Sok ember kéz ma is kis üzleteket köti, de mi százazerekről kezdünk beszélni, mindannyi visszaretten. A pénzszerezés több akaratérő és önfelaldozás szükséges, mint szerencse és ész. Ime a receptje, tessék utána csinálni!

Közgazdaság.

A kormánypart agráriusai.

El kell hinnünk a statisztikának, hogy Magyarország lakossága háromnegyven részében földmivelés után él. El kell hinnünk, noha az ország gazdasági kül- és belpolitikájából józanul azt következtethenők, hogy talán az a mesterségesen melengetett és érlelt nagyipar tartja el az országot, melynek a kedvéért minden áldozat kevés s melynek hasznát alig látja más, mint néhány kedvezményezett gyáros. De ha mégis hiszünk a statisztikának, akkor természetesen fogjuk találni, hogy a képviselőházban a kormánypart órási többségében is csak akad egy-egy képviselő, a ki a gazdák érdekeit felkarolja.

Akad ilyen képviselő azelőtt is, csak hogy a pártkötél nem engedte meg, hogy az ilyen veszedelmes agrárius elvek nyílt ülésen hangozzanak el, s a szabadelvűpárti képviselők nagy része zsebébe dugta ökölbe szorított kezét s elpanaszolta, hogy nem vallhat agrárius színt, mert a pártpolitika nem engedi. Most a dolog másképpen fordult. Egyrészt a kormány-párt annyira növekedett, hogy jobban érzi önállóságát és az egyes képviselők bátrabban kimerik mondani az elszigeteltebb véleményeket is, másrészt pedig a nemzetipárt passzivitása folytán a kormány maga rendezi a vitát, s mintán vita nézeteltérés nélkül meg sem indulhat, kénytelen a kormánypart maga dobni a követ a kutba, hogy azt azután nagy fáradsággal kibuzza.

Tény, hogy a földmivvelésügyi vitát a kormány rendezi felvonásokba és jelenetekbe, s ha egyik vagy másik szereplő elvét a szót vagy elveti a sulykot, akkor az részben a párt kebelében előforduló torzalkodásoknak az egyes szakminiszterekkel szemben, vagy mellettük elfoglalt álláspontoknak tulajdonítandó. Mindazonáltal nem tagadhatjuk el, hogy némi érdekesség van ebben a jelenetkezésben.

Egyoldalon az agráriusok csoportja mely nem tartja érdemesnek az eképpen alakult képviselőházat arra, hogy előtte a gazdák álláspontját körvonalazza, másoldalt az óriási többség, mely önmagában forr, önmagával nincs megelégedve, melynek keretén belül egy részvénytársaságokat szolgáló kisebbség uralkodik a gazdákat képviselő többség felett. Ez a kisebbség rossz néven veszi a miniszternek, hogy gondol a gazdák bajával, noha közelebről megtekintve beláthatná, hogy a gondoláson nem sokkal megy túl, s földmivvelésügyi kormányzatunk alig haladja meg az anketézés stádiumát. A pártban még is akadnak, a kik haragszanak az agrárminiszterre, hogy agrárius. Ez jellemzi állapotainkat. Ezzel szemben van egy ellenzéki párt, a mely a vitában részt vesz s a helyett, hogy parlamentáris kötelességét tenni, a miniszterelnökkel közösen állapítja meg a vitaközös miként való rendezését.

A vita pedig természetesen sekély mederben halad. A fő agrárius Rosenbergy Gyula, a ki olyan kivánsággal áll elénk, melyet, ha az agrárius ellenzék részéről hangzott volna el, szent borzongással hallgatót volna a szabadelvűpárt. Kivitelit prémiumot a buzára. Ez segít a gazda baján. Ez az a kő, a mit Rosenbergy Gyula a kutba dobott. Szalad Pulszky Agost és mások kihuzni belőle.

Bármi legyen az a mód, melylyel segíteni akarunk, a kormánypart hozzá van szokva ahhoz, hogy érdekköreit az államhatalom eszközeivel támogatják s így még a gazdáknak is ezt ajánlja föl, ha jót akar vele. Pedig a gazda nem kér az államszociálistizmusból. Nem kíván kivitelit prémiumot. Csak azt a mi megilleti. Csak a fogyasztási terület lekötését, azt az olcsó hitelt, melyet a gazdasági termelés más ágai élveznek s melyet annyiszor kilátásba helyezt s maga akar szövetkezetekbe tömörülve, saját erejéből boldogulni.

A kivitelit prémium kivitelit föltételez és a kivitelit forszírozását jelenti. A gazda ezt nem óhajtja. Az osztrák-magyar monarchia fogyasztó területének elzárása és elzárása az idegen, nevezetesen a balkán- és orosz termelés elől, elegendő neki. Reformáltassék a börze olyképpen, hogy az áralakulásokra gyakorolt káros mellékhatások megszűnjenek, adassék meg a gazdának a hiteleszközök bősége, mely más termelési ágakat felvirágoztat s melynek gyümölcsözése a mezőgazdasági alkalmazásnál sem marad el és teremtessek meg az alap, melyen liberális elvek szerint szabadon szövetkezhessék a gazda. S ha meg lesz védve fogyasztó területünk természetes immunitása a külföldi termelés inváziójával szemben, akkor senki sem fog a mesetergés kivitelit képtelen eszméjével foglalkozni.

Mikor a gazdák tábora agrárius kiültől-tikéről beszélt, akkor viaszokkal tömte be fülét a kormány és pártja, hogy meg ne hallja ezt az agrárkövetelést. Megfogjuk látni, hogy most, mikor magának a kormánypartnak kebelében ébrednek hangok az agrárius vámrévizió érdekében, vajjon lesz-e ennek a gazdasági irány-

változásnak befolyása a kereskedelmi szövetés közeli megújításánál és a vámtarifa revíziójánál a kormány politikájára.

* **A király véleménye kivitelit viszonyainkról.** Az osztrák-magyar kivitelit egyesület legutolsó közgyűlésén Gerhardus, az egyesület elnöke jelentést tett audienciájáról, a mely alkalommal a király azt a megjegyzést tette, hogy a mi kivitelünk egy terjedeleme, mint nagyságára nézve messze mögötte marad a többi államok kivitelének, a miért is mindent el kell követni, hogy a belföldi áruk kivitelit előmozdítottassék. Együttal csodálkozását fejezte ki a király a felett, hogy nála k olyan kevés ijtű készül a tengerentuli kereskedelm kultiválására s alig tanulmányozzák a tengerentuli piacok viszonyait, pedig ebben az irányban semmi esetre sem lehet sikerre számítani addig, a míg derék, iskolázott és intelligens kereskedőink nincsenek a külkereskedelem számára is.

* **Gazdasági főiskola.** A földmivvelésügyi miniszter az ez idei költségvetésbe 8000 forint vesz fel egy Budapesten létesítendő gazdasági főiskola személyi és dologi kiadásaira. A főiskola agrárügyet lesz, a tudományegyetemtől teljesen elkülönített intézményképpen s nem úgy, mint terve volt vége, hogy a tudományegyetemen lesznek agrár professzorok. Darányi Igvác földmivvelésügyi miniszter, mint az Agrár Érteitő jelenti e kérdésben anketét fog egybehívni, a mint a földmivvelésügyi költségvetési vita végére kilátásba helyezt anketék befejeződnék, s a kérdésben tett tanulmányok a miniszterium kebelében eredményre vezetnek. Az anket nyomán az intézet felállításának előmunkálatát még ez évben mag akarja tétetni a földmivvelésügyi kormány.

* **Agrár kölcsönök.** E hó 18-án tartotta a földmivvelésügyi miniszter által kinevezett agrárkölcsönököt engedélyező országos bizottság harmadik ülését Bedő Albert elnöklése mellett. Az ülés tárgya a beérkezett kölcsönkérvények elintézése volt. Az agrárban a bizottság engedélyezésére éddigél körülbelül egy millió forint kölcsönt utalványozott ki.

* **A buzaliszt keverése.** A malomiparban érvényesülő hamisítások léggé ismeretesek ugyan, mindamellett érdekes dolog magyar ember számára egy e téren szemfüles angol újságunk („Leeds Mercury”) a hire, mely arról értesít olvasóit, hogy az amerikai erősen hamisítják a buzaliszt kukoricázással, a keveréket pedig eladják tiszta buzalisztnak. Gyakori cselofogás, de nagyobb méretekben csak most kezd elharapódzni. 1895-ben ugyanis több amerikai malomtulajdonos speciális gépeket szerzett be finom kukoricázást őrlésre; a buzarák emelkedése az utolsó aratás óta, meg a kukorica nagy bősége és olcsósága odavezette őkt, hogy még több kevert lisztet produkáljanak. A hamisítás 10-15-százaléknyi kukorica-keverék erejéig reendes vizsgálat utján ki nem deríthető és miután a kukoricát a buzának csak harmada árán értékesíthetik, a keverés művelete nagyban üzve még igen jövedelmező iparágak közé tartozik.

* **A papirosbuza ellen.** Mily terjedelmet vett az a fölfogás, mely a buza árának csökkenését a papirosbuzával folytatott játéknak tulajdonítja, mutatják nem csupán az egyes európai államokból, hanem az Amerikából, sőt Ausztráliából érkező hírek is. Ezek szerint a dél-ausztráliai parlament nem régen egy olyan javaslatot tárgyalt, a mely szerint felkérendő a birodalmi londoni kormány, annak törvényben leendő kimondására, hogy a buzában, gypjuban, stb. üzött határidő játék törvénytelen s ilyenek csak a reális alappal bíró ismertessék el. A vitát nem zárták be, az eredmény tehát nem ismeretes. A dolog azonban azért nagyon érdekes, mert Ausztráliában nincs meg a határidő játék, az ottani termelői önsztyók azonban tudják azt, hogy az ő termékeik árát az európai piacokon folyó játék nagy mértékben befolyásolja s éppen azért törekszenek annak kirtására.

* **Mezőgazdasági muzeum.** Az Agrár Értesitő jelenti, hogy a földmivvelésügyi miniszternek a város átengedte a kiállítási történelmi csarnok helyiségeit, a hol a mezőgazdasági muzeumot már most kezdik berendezni. A muzeum a milléniumi kiállítás mezőgazdasági csoportjának csaknem minden objektumát megkapta s ezenkívül itt fogják elhelyezni a selyemtermelési csoport és a vízi osztály anyagát is. A muzeum a terv szerint már tavasszal megnyílik s belépő díj nélkül lesz a gazdaközönség és az érdeklődők rendelkezésére. A földmivvelésügyi miniszter gondoskodik kimerítő magyarázatos katalógusok szerkesztéséről s arról is, hogy az egyes tárgyak feliratokkal láttassanak el. Az üdvös intézmény megvalósítására a jelen évi költségvetésbe 20,000 forint van fölvéve.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy fejérmegyét ismerkedő. Valósággal megrendülve végrendelete olvasásakor eleget teszünk kívánságának s közöljük a nélkül, hogy azt megértenők.

VÉGENDÜLET.

Egy vagyontalan atya, csupán azt hagyta fiainak végrendeletben, harapós kutyáknak dobjatók kenyeret, nem harap meg. Követtem. De 1890. óta úgy megsaporozták a kutyák, hogy bizony ki kellett a kutyadót vetni és én már majdnem minden kenyermet eldobáltam nekik, mégis maranak. Most már csak puskadurranás kellene a förtelmes kutyáknak.

Őn bizonyára tudja, minő kutyákat szeretne ledur-rantani; a harapós végrendeletből azonban sem mi, sem más meg nem érti. A mai világban pedig igen sokféle harapós kutya van kikötéssel lehet csak megsejdelíteni.

Sz. J. P.-a. Átadjuk a gratulációt melyet múltán meg is érdemel. Nagyon igaza van azonban, nagy kár, hogy ezek a nemesebb érzelmek gyakrabban nem törnek ki belőle. — Mit csinál a kör?

K. M.-r. Megjött, de mindkettő elkésvé, a mikor már mint nem aktuális, meg volt közölhető. Kérjük legyen szives máskor lehetőleg úgy küldeni, hogy a legközelebbi számban jöhessen.

Gr. K. S. Ada Negri egyik a legkiválóbb olasz íróknak. Költeményeit az ő engedélyével Mikler Gusztáv, lapunk jeles munkatársa fordítja az olasz eredetiből.

GYÜMÖLCSFA VADONCZOK ÉS NEMES OJTVÁNYOK ELADÁSA.

(Vadoncsond 3-5-10,000 dró vételnél 5-10-15 százalék engedmény!)

A rendkívül gazdag gyökérszerű életerős vadonczok erősség szerint egyenlő vastagságukra vannak válogatva, mely végtelenül nagy előny a rendelőre nézve, ezen felül az árak is mérsékeltek, illetve igen alacsonyak.

3-4-5 éves állandó, vagyis termő helyükre kiültethető és ott azonnal behojtható vadonczok:

I. minőségű	20 millim. vastag	100-1000 forint.
II. " "	15 milliméter	100-500 " "
III. " "	12 milliméter	100-250 " "

Kézhely nemesebbre alkalmas 2-3 éves vadonczok

I. min. 10 mill	100-200 frt.	1000-1800 frt.	II. min. 17 mill	100-160 frt.	1000-1400 frt.
III. min. 16 mill	100-120 frt.	1000-1150 frt.			

Nyári szemcségre alkalmas 1-2 éves vadonczok

I. min. 15 mill	100-150 frt.	1000-950 frt.	II. min. 14 mill	100-80 frt.	1000-750 frt.
III. min. 13 mill	100-60 frt.	1000-550 frt.			

Vadonczok a kivételkéből rendelhetők meg: körte, alma, doucin, paradicsom bira, prunus myrobolana, szent jonitien, kékény, sárga haruzek, mandula, őzi haruzek, fekete meggy, sajmeggy, (prunus mahaleb) eper.

A rendelés fogantatására, illetve összehállításánál a fenti válogatású vadonczok méretök pontosan betartatnak.

Gazdasági célúakra alkalmas 4-5 éves (nem ojtói) eperből igen nagy készlet van. A csemeké díja 25 kr; 100 dró ára 20 frt, 1000 dró ára 170 frt. A gyengébbek árnyékoltak. — Minden vadonczok megrendelhető.

UNGHÁRI SÁNDOR gyümölcsfa-iskolájában CZEGLÉDEN.

Ugyancsak fenti cégnél kaphatók: magas törzsű és törpére nevelt körte, alma, szilva, őzibarack, kajszin, cseresznye, meggy, eper, birs és hospolya-csemeké is a következők ár mellett.

Az 1-2 éves igen szép csemeké darabja	15-20 kr.	2-3 éves igen szép csemeké darabja	25 kr.
3-4 " " " " " " " "	30 " "	4-5 éves legteresebb darabja	35 " "

Nagyobb vételnél árengedmény adatik.

Tessék árjegyzéket kérni!

Berveiler János

férfi-szabó

Székesfehérvár Nádor-utca, a Magyar Király szálloda átellenében.

Ajánlja dusan berendezett

bel- és külföldi szövetekből
álló raktárát.

Megrendelések polgári, katonai és papi
öltönyöket kiváló ízléssel és gyorsan
eszközöltetnek.

Az általánosan elismert és jó hatá-
sunak bizonyult

„BARÁT ITAL”

ezimű növényes **gyomorlikőr
készítményem**, mely több
mint százezer család által hasz-
náltatik. — A legjobb hatást esz-
közli

székrekedés, étvágytalanság

!!! és az ebből eredő bajok ellen !!!

Egy üveg ára **40** és **80** kr.

Kapható Székesfehérváron: ifj. Tögl
Gyula és Reinitz Lipót urak fűszer-
kereskedésében.

Készítés és kiviteli főraktár H.-M.-Vásár-
hely, Árpád-u. 12. sz.

ZENKE ZOLTÁN.

IFJ. FÜSTER IMRÉNÉ

(utóda)

butorraktára és kárpitos-üzlete Sz.-Féjervárott, Iskola-u. 10.

Ajánlja saját gyártmányu:

háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseit, melyek művészi kivitelben min-
denkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő alatt izlésesen és jutányos áron
készíttetnek.

**ANTIK, ROKOKÓ, BAROCK-STYLÜ BUTOROKAT SAJÁT RAJZAI és
TERVEI SZERINT KÉSZIT.**

Elvállal tapettázásokat jótállás mellett.

Butortermei a nagyközönség rendelkezésére állanak és bármikor
megtekinthetők.

Egyesült Budapest fővárosi takarékpénztár.

Központi osztály: V. ker., Dorottya-utca 4. sz. — Budai osztály: II. ker., Fő-utca 2. szám. — Józsefvárosi osztály:
VIII. ker., Kerepesi ut 9. szám. — Terézvárosi osztály: VI. ker., Andrassy ut 2. sz. (Foucière-palota.)

Befizetett alaptőke:

3.600,000 frt névre szóló 12,000 drb 300 frt névértékű részv. felosztva.

Tartaléktőkék:

Rendes tartalékalap	— — — —	3.372,202 frt 45 kr.
Külfön	— — — —	583,649 frt 33 kr.
Rendkívüli „	— — — —	200,000 frt

Összesen: — 4.155,851 frt 78 kr

Kölcsönöket ad telekkönyvezett (fővárosi) ingatlanokra és vidéki földbirtokokra
készpénzben és záloglevelekben a becsérték 50 százalékáig.

A jelzálogkölcsön iránti kérvényekhez — melyeknek mintázatai a takarékpénztárnál
díjmentesen átvehetők — következő okiratok mellékelendők:

Földbirtokoknál:

- a) a legújabb keletű hitelesített teljes telekkönyvi kivonat;
 - b) a hitelesített katasteri birtokiv;
 - c) az adókönyv vagy adóhivatali bizonyítvány a fizetett adóról;
 - d) esetleg az ármentesítési költségek kimutatása;
 - e) az épületekre vonatkozó tűzkárbiztosítási kötvény;
 - f) az u. n. azonossági bizonyítvány, vagyis községi bizonyítvány az iránt, hogy a
katasteri birtokivben felvett birtok mily hiteltelekjegyzőkönyvekben van felvéve.
- Kivánatos, hogy esetleg meglévő bírói becslések, adás-vételi vagy bérszerződések is
mellékeltesenek.

Készpénzkölcsönök rendszerint hat havi kölcsönös felmondás és a kamatoknak
negyedévenként előlegesen leendő fizetésének kikötése mellett adatnak. A kamatláb a taka-
rékpénztár és a kölcsönkérő közti megállapodás tárgyát képezi.

A takarékpénztárnak 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelekben adott kölcsönöi után tőketörlesztés és
kamat fejében 45 éven át évenként 5 $\frac{1}{2}$ %-os fizetendő $\frac{1}{2}$ évi előleges részletekben.

A 4%-os záloglevelekben adott kölcsönök után tőketörlesztés és kamat fejében 48 $\frac{1}{2}$
éven át évenként 5% összeg fizetendő $\frac{1}{2}$ évi előleges részletekben.

A záloglevelek kölcsönösen megállapított áron vétetnek vissza.

Az intézeti záloglevelek a tőzsdei napi árfolyamon a takarékpénztár mind a négy
osztályának pénztáránál kaphatók.

Elsőrangú ruházati és hadfelszerelési intézet.

Díszmagyar ruhákra külön osztály.

EGYENRUHÁINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Telefon 1359. sz.

Katonaság, csendőrség, rendőrség, pénzügyőrség, erdészeti, vasuti, posta- és távirat
hivatalnokok részére a legjobb beszerzési forrás.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk. Kérjük minden kéressel
bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Czim: **BLUM SÁNDOR ÉS TÁRSA**
Váci-utca 12. szám, Budapest.